

Juni 2022

Status på arbejdet med implementering af:

- 1 Handleplan for specialundervisning og inklusion
- 2 Politik for tidlig indsats og inklusion: Fællesskaber for alle

norddiurs

HANDLEPLAN FOR SPECIALUNDERVISNING OG INKLUSION

1

"Handleplan for specialundervisning og inklusion" udsprang af en vision om at arbejde med inkluderende læringsfællesskaber i almenområdet. Hertil blev der med budget 2019 afsat midler til at styrke netop almenområdet og herunder en målrettet forældrevejledning samt oprettelse af specialgrupper i almenområdet.

Det overordnede mål med indsatserne var at sænke segregeringsgraden ved at styrke almenområdet i Norddjurs Kommune.

Både lokalt og på tværs af enhederne i Børne- og Ungdomsudvalgets områder er der gennemført en række indsatser, der understøtter implementeringen af "Handleplanen for specialundervisning og inklusion". Et udvalg heraf præsenteres i det følgende:

- ✓ Auning skole: Specialgrupper - målrettet udskoling
- ✓ Søren Kanne-Skolen: AKT/Inklusionsvejleder, udskoling
- ✓ Område Nord: Udvidet skole-hjem samarbejde
- ✓ Trivsel og Læring: Etablering af forældrenetværk: Vores børn + Helhedsorienteret indsats

---

AUNING SKOLE: SPECIALGRUPPER - MÅLRETTET UDSKOLINGEN

På Auning Skole har der i en årrække været gjort gode erfaringer med den lokale specialgruppe "5éren", som har været et tilbud for udfordrede elever i 1. - 6. årgang. Fra skoleåret 2019/20 blev erfaringerne videreført til udskolingen, hvor tilbuddet hedder "55éren" og tilbydes elever i 7.- 9. klasse.

Tilbuddet gives primært til elever, som har brug for en lille ekstra indsats for at kunne lykkes med fortsat at være i egen almene klasse. Eleven kan enten modtage kortvarig undervisning i enkelte lektioner i 55-lokalet sammen med det pædagogiske personale eller det pædagogiske personale går med ud i klassen og tilbyder støtte til enten eleven, klassen eller underviseren, så eleven kan "lykkes" (Co-teaching).

Til tilbuddet er der knyttet 2 faglærere, som også er kontaktlærere på en klasse på årgangene samt en specialpædagog. Personalet er således repræsenteret i alle årgangsteam i udskolingen og har således optimale forudsætninger for at følge både aktuelle, men også evt. kommende elever, som har brug for en håndholdt indsats.

AUNING SKOLE: SPECIALGRUPPER - MÅLRETTET UDSKOLINGEN

Visitation til "55" sker på baggrund af en indstilling fra årgangsteamets personale i samarbejde med forældrene. Målsætning for elevernes forløb, videndeling, beskrivelser og evaluering af indsatser sker i dokumentet "Handleplan for elever".

Personalet i "55" modtager sparring og supervision fra Trivsel og Læring (PPR) og skolens ledelse samt deltager i netværksmøder med kommunens øvrige lokale specialgrupper.

Specialpædagogen har i sin opgaveportefølje afsat tid til at besøge alle 6. klasser i Børneby Nord og på Auning Skole med henblik på at skabe grobund for en optimal overgang for alle elever.

”

Elever, berørte forældre og personale samt tilknyttede samarbejdspartnere udtrykker stor tilfredshed med skolens tilbud.

Det er også personalets vurdering, at denne indsats har medvirket til at færre elever skal i specialeklassetilbud eller mindre indgribende tilbud.

SØREN KANNE-SKOLEN AKT/INKLUSIONSVEJLEDER

I Søren Kanne-skolen afdeling Søndre er der fra 2020 til 2022 ansat en AKT/inklusionsvejleder. Målet for vejlederens arbejde er - i samarbejde med skolens ledelse, lærere, pædagoger samt forældre - at fremme og sikre kvaliteten i udviklingen af trivsel. Trivsel er en væsentlig forudsætning for udvikling og indlæring. Elevens behov søges tilgodeset både fagligt, socialt og personligt.

AKT/inklusionsvejlederen rådgiver og vejleder kollegaer i indførelse af trivselsfremmende tiltag/foranstaltninger i klassen/skolen som:

- ✓ Være tovholder på trivselsdag
- ✓ Konflikt håndtering
- ✓ Klasserumsledelse
- ✓ Deltage ved forældremøde for at fortælle om skolens trivselsarbejde
- ✓ Klassekonference

SØREN KANNE-SKOLEN AKT/INKLUSIONSVEJLEDER

Ambitionen er, at skabe de bedst mulige opvækst-, trivsels- og læringsmuligheder til gavn for skolens elever, forældre, personale og ledelse.

AKT/inklusionsvejlederens erfaring gennem de seneste 2 år er, at det har været en langt sejt træk. Coronasituationen har ikke været fordrende for den gode trivsel men på trods heraf, er flere inklusionsmiljøet gået fra ekskluderende til inkluderende, ligesom der ses mindre sygefravær hos det personale, som AKT/inklusionsvejlederen har arbejdet sammen med.

”

I de fire klasser – 7. klassetrin og 8. klassetrin – som AKT/inklusionvejlederen har arbejdet i, er der ikke segregeret elever siden skolestart 2020.

BØRNEBY NORD: UDVIDET SKOLE-HJEM SAMARBEJDEN

I Børneby Nord er der fra januar 2020 ansat en familievejleder til – sammen med personalet i TSFO og ledelsen – at sikre børn med diverse udfordringer og deres forældre, en god trivsel i forbindelse med overgangen fra børnehave, til TSFO og derefter til skolen samt arbejde med forebyggende indsatser overfor udsatte børn i skolen.

Børneby Nord har efter 2 år med indsatsen "*Udvidet skole-hjemsamarbejde*" rigtig gode erfaringer med at have en familievejleder ansat i skolen.

Familievejlederen kommer meget tæt på både udsatte børns familieliv, på deres læringsmiljøer i klassen og på deres relationer til kammerater i klassen, frikvarterer og fritid.

Familievejlederen får herved en stor indsigt i, hvilke ressourcer og udfordringer der er omkring barnet, og kan vejlede de primære voksne omkring barnet både hver for sig og sammen.

BØRNEBY NORD: UDVIDET SKOLE-HJEM SAMARBEJDE

Familievejlederen både besøger familien og har sin daglige gang på skolen, og familievejlederen kan derved meget let følge op på igangsatte indsatser omkring barnet.

Familievejlederen deltager kortvarig i undervisningen og frikvarterer for at observere, om der er positive ændringer, taler med barnet, taler med læreren/pædagogen/akt-vejlederen i spisepausen eller efter undervisningen, aftaler et besøg i hjemmet med forældrene eller ringer for at høre, hvad status er i hjemmet.

Derudover har familievejlederen løbende samarbejds møder med barnets forældre, lærere/pædagoger og skolens leder for at aftale, koordinere og følge op på indsatser omkring barnet. I disse samarbejds møder deltager efter behov akt-vejleder, Trivsel og Læring (PPR), sundhedsplejerske, medarbejder fra FTI og/eller Familiehuset.

”

Det er personalets vurdering at indsatsen medfører en positiv udvikling i børnefællesskaber samt læringsmiljø.

Adspurgte elever, berørte forældre og personale samt tilknyttede samarbejdspartnere fra Trivsel og Læring (PPR), sundhedsplejerske, medarbejder fra FTI og/eller Familiehuset, udtrykker stor tilfredshed med indsatsen.

TRIVSEL OG LÆRING (PPR) FORÆLDRENETVÆRK

(1/2)

"Vores Børn" er et forældre-netværk for forældre til børn med særlige behov i Norddjurs Kommune.

Til hvert møde i netværket, er der oplæg om et udvalgt emne og ideer til, hvordan man kan arbejde med det hjemme. Derefter er der fælles drøftelse om dagens emne, hvor der er mulighed for at høre hinanden, udveksle ideer og få konkret sparring fra tovholderne af netværket (psykolog samt specialvejleder)

Netværket mødes 4 gange om året på skiftende lokationer.

Målsætningen er:

- ✓ Give forældre mulighed for rum til at vidensdele og erfaringsudveksle ud fra egne erfaringer
- ✓ Give korte oplæg omkring forskellige emner, der rører sig i forældregruppen
- ✓ Rådgive om hvor forældre kan få hjælp

TRIVSEL OG LÆRING (PPR) FORÆLDRENETVÆRK

(1/2)

Fælles for målgruppen i netværket er oplevelsen af, at man kan stå alene med de udfordringer, der kan være forbundet med at have et barn, der i nogle sammenhænge kan have det svært.

Det er erfaringen, at der ofte er en del røde tråde i de udfordringer, forældrene støder på, og her er netværket en oplagt arena for at få videns delte succeser, men også for at få konkret sparring fra fagprofessionelle (psykolog og specialvejleder), der har en anden viden om håndtering af netop sådanne udfordringer.

Følgende temaer er blevet behandlet:

- ✓ Hvordan fungerer motivation og hvordan kan jeg motivere mit barn?
- ✓ Hvad er arbejdshukommelse og hvilken betydning har nedsat arbejdshukommelse for mig/barn?
- ✓ Hvordan kan jeg hjælpe mit barn via styresystemet?
- ✓ Hvordan passer jeg på min familie, når jeg har et barn med særlige udfordringer?

”

Tilbagemeldingerne fra de deltagende forældre er næsten ubetinget positive.

Forældrene er glade for at have et netværk, hvor de kan dele stort og småt, men også hvor de bliver klædt på med konkrete redskaber, der kan afprøves hjemme.

Netværket giver en følelse af ikke at være alene og styrker handlekraften og modet.

TRIVSEL OG LÆRING (PPR) (2/2) HELHEDSORIENTERET INDSATS

Trivsel og Læring (PPR)s enhed for specialvejledning har målrettet deres vejledningsindsats, så forældre også inddrages i vejlednings- og sparringsforløb omkring elever, klasser og de lokale specialgrupper i almenområdet.

Målsætningen er:

- ✓ Koordinering af indsatserne, så alle omkring barnet trækker i samme retning og arbejder efter samme mål
- ✓ Klæde forældrene på til at agere løftestang ind i indsatsen omkring en elev/klasse
- ✓ Anerkende forældrene som en værdifuld medspiller i at løfte trivslen og fællesskabet i skolen for både den enkelte og for klassen som helhed

Med indsatsen trækkes forældrene nu tætte på i sparringen og drøftelse af den konkrete indsats, så indsatsen koordineres og samstemmes fra flere fronter.

norddjurs

TRIVSEL OG LÆRING (PPR) HELHEDSORIENTERET INDSATS

(2/2)

Anerkendelsen af forældrene som en afgørende og vigtig aktør i en indsats på både individ- og klasseniveau er et afgørende skift i mindsettet fra at kunne nøjes med at vejlede de professionelle omkring indsatsen.

Indsatsen finder både sted på netværksmøder, hvor både skole og forældre er til stede og i særskilt vejledning til forældre.

Med en helhedsorienteret vejledningsindsats har forældre og det pædagogiske personale fået en fælles, målrette sparring og har dermed haft et fælles afsæt og forståelse for, hvad der er med til at skabe de bedste rammer for barnet og klassen. Det afføder konkrete opgaver og indsatser som henholdsvis skolen og hjemmet kan fokusere på – men med samme mål for øje.

Det er oplevelsen, at forældredelen i vejledningsindsatsen giver gode resultater for både de enkelte elever, men en afledt positiv effekt er desuden et styrket samarbejde mellem skole/hjem.

POLITIK FOR TIDLIG INDSATS OG INKLUSION: FÆLLESSKABER FOR ALLE

2

"Politikken tidlig indsats og inklusion: Fællesskaber for alle" blev til i samarbejde med borgere, elev- og forældrerepræsentanter, politikere samt medarbejdere og ledere i 2021.

Med politikken sættes en tydelig retning for, hvilket børnesyn, værdier og indsatser, der skal være rammesættende for det gode børneliv i skoler og dagtilbud i Norddjurs Kommune.

Forvaltningen og de lokale enheder arbejder både sammen, hver for sig og på tværs om at implementere de beskrevne fokusområder i politikken.

I det følgende præsenteres en status på dele heraf med udgangspunkt i politikkens beskrevne temaer:

- ✓ Faglig, social og personlig udvikling for alle børn - et fælles ansvar
- ✓ Udviklingsorienterede læringsmiljøer
- ✓ Brobygning og helhedstænkning
- ✓ Tidlig indsats

Faglig, social og personlig udvikling for alle børn - et fælles ansvar

Det er et fælles ansvar at sikre, at alle børn i skoler og dagtilbud indgår i meningsfulde fællesskaber, hvor de udvikler sig fagligt, socialt og personligt. Med fælles ansvar mener vi, at alle voksne omkring barnet - dvs. forældre, professionelle og andre betydningsfulde voksne - har et ansvar for at skabe de bedste rammer og støtte barnets trivsel og udvikling

Status på indsatser fra Politikken for tidlig indsats og inklusion: Fællesskaber for alle

- ✓ SOS-modellen anvendes i alle områder og der er et stort fokus på, at nye medarbejdere får kendskab til modellen. Der arbejdes på en form, hvor det er muligt at udbyde kursus i SOS-modellen for nye medarbejdere.
- ✓ Der er stort fokus på, at principperne i ICDP anvendes dagligt i alle dagtilbud og nogle skoler. Det understøttes i tilsynet og med sparring fra Trivsel og Læring. Der tilbydes fortsat ICDP uddannelse til nye medarbejdere, hvorved det sikres, at tilgangen fastholdes og udvikles. Der tilbydes endvidere Brush-up uddannelse for både ledere og medarbejdere.

Udviklingsorienterede læringsmiljøer

Alle børn skal opleve et udviklende læringsmiljø, hvor de er en del af et meningsgivende og forpligtende fællesskab. Med udviklingsorienterede læringsmiljøer mener vi miljøer, som skaber en tryk ramme for læring, som også giver mulighed for at tilpasse hverdagen til leg, bevægelse, og læring i dynamiske rammer.

Vi vil understøtte et læringsmiljø, hvor børn tør prøve noget nyt og være vedholdende, så vi bidrager til at de oplever at lykkes.

Status på indsatser fra Politikken for tidlig indsats og inklusion: Fællesskaber for alle

- ✓ Skoletjenesten og naturfagsnetværket tilrettelægger forløb om natur, biodiversitet og bæredygtighed til børn i dagtilbud og skoler. Det er iværksat i nogle områder og i andre områder, udvikles det stadig med understøttelse fra forvaltningen.
- ✓ Der er stor fokus på evalueringskulturen i dagtilbud. Der arbejdes systematisk med at optimere indsatsen i forbindelse med tilsyn. Dialogen i forbindelse med tilsynet giver anledning til at iværksætte konkrete handlinger.
- ✓ Trivsel og Læring tilbyder vidensoplæg til skoler og dagtilbud. Der er afholdt vidensoplæg omkring aktuelle og relevante emner som:
  - ✓ Leg og læring – Leg og læring set som hinandens forudsætninger og udnyttelse af de fysiske rammer
  - ✓ Ukraine – Forståelse for målgruppen. Børn i traume, sorg og krise. Konkrete indsatser i forbindelse med opstart i skole og dagtilbud. Fokus på forældresamarbejde.
  - ✓ Skolefravær – Tidlig opsporing – tegn og indikatorer. Hjælp og samarbejde med skolefraværsteamet.

Brobygning og helhedstænkning

Det er en fælles opgave at sikre en god sammenhæng gennem hele børnelivet, hvor det enkelte barns trivsel og udvikling er i centrum. Ved at bygge bro skaber vi trygge overgange fra et fællesskab til et andet, og vi sikrer, at voksne omkring barnet samarbejder om at skabe den bedste mulige hverdag for barnet i dagtilbud eller skole.

Status på indsatser fra Politikken for tidlig indsats og inklusion: Fællesskaber for alle

- ✓ Der er fokus på at afholde forældresamtaler med alle forældre til børn i alderen 0-6 år ifb. med overgange og udviklingsperioder. Inddragelse af sundhedsplejen sker som oftest ved særlig opmærksomhed på enkelte børn.
- ✓ Der er indgået samarbejdsaftaler mellem skoler og dagtilbud omkring optimering af brobygning fra dagtilbud til skole. Der er fokus på forældresamarbejdet, personalet tager på besøg i børnehaven inden start i T-SFO og børnene er på besøg i skolerne. Der er endvidere særligt fokus på børn med særlige behov og overleveringen heraf. Der arbejdes med tryghedsskabende aktiviteter på tværs af skole og dagtilbud eks. venskabsarbejde, kulturaktiviteter, motionsdag, deltagelse i traditioner og naturfagsdag i Kattegatcentret.

Status på indsatser fra Politikken for tidlig indsats og inklusion: Fællesskaber for alle

Overgang fra 6. klasse til 7. klasse har stor opmærksomhed i de områder, hvor eleverne skifter matrikel. Der er indgået aftaler med UngNorddjurs omkring fælles ansættelser, hvilket giver eleverne mulighed for at opbygge samme trygge relationer i klub og skole.

Der er indgået aftaler omkring tæt samarbejde med HU i forhold til at sikre optimal overgang mellem skoletilbud.

Der er etableret videndeling hvor modtagerskole er på besøg i 6. klasse for gennem dialog med elever og fagprofessionelle, at øge kendskabet og relationen til de kommende elever og optimere klassesdannelse. Ligeledes besøger elever fra 7. klasse eleverne fra 6. klasse og fortæller om det at gå i 7. klasse. Afdelingslederne deltager i relevante netværksmøder på kommende elever.

Brobygning og helhedstænkning

Det er en fælles opgave at sikre en god sammenhæng gennem hele børnelivet, hvor det enkelte barns trivsel og udvikling er i centrum. Ved at bygge bro skaber vi trygge overgange fra et fællesskab til et andet, og vi sikrer, at voksne omkring barnet samarbejder om at skabe den bedste mulige hverdag for barnet i dagtilbud eller skole.

Tidlig indsats

En rettidig, sammenhængende og koordineret indsats er afgørende, når børn viser tegn på mistrivsel eller ikke udvikler sig alderssvarende.

Vi skal have fokus på tidlig opsporing og reagere tidligt, så vi sammen med forældrene tager hånd om udfordringerne, mens barnet er lille men også mens barnet er lille, men også rettidigt, så vi forebygger, at udfordringerne vokser sig store.

- ✓ Der arbejdes med systematisk anvendelse af vejledningsmateriale med fokus på udvikling af børnenes sprog og motorik igennem "READ" og "Bevæg dig for livet".

READ som er et samarbejde med forældre om at udvikle børnenes sprog og læselyst er udrullet i alle dagtilbud.

"**Bevæg dig for livet**" sætter fokus på krop og bevægelse og understøtter, at børn og unge oplever en glæde ved fysisk aktivitet. Det er udrullet i alle områder og har stort fokus og oplever stor opbakning. Begge projekter er forankret i Trivsel og Læring (PPR).

- ✓ Der er etableret en netværksgruppe "**Vores børn**" for forældre til børn med særlige behov. Netværket drives af Trivsel og Læring. Netværket er åben for alle forældre og mødes 4 gange årligt med forskellige tematiske oplæg på skiftende lokationer. Der er endvidere mulighed for sparring fra fagprofessionelle samt andre forældre i netværket.

- ✓ "**På forkant med fravær**" er en indsats forankret i Trivsel og Læring. Her er der fokus på tidlig opsporing og den helhedsorienterede indsats med inddragelse af forældrene som et væsentligt element. Indsatsen har været en prøvehandling på Søren Kanne-Skolen, men er nu udrullet til alle skoler i kommunen.
-

Tidlig indsats

En rettidig, sammenhængende og koordineret indsats er afgørende, når børn viser tegn på mistrivsel eller ikke udvikler sig alderssvarende.

Vi skal have fokus på tidlig opsporing og reagere tidligt, så vi sammen med forældrene tager hånd om udfordringerne, mens barnet er lille men også mens barnet er lille, men også rettidigt, så vi forebygger, at udfordringerne vokser sig store.

- ✓ Der er etableret et samarbejde mellem Trivsel og Læring og Familiehuset/FTI om at tilbyde et manualbaseret forældrebehandlingsprogram (**Få styr på angsten**) til forældre med børn, hvis hverdag er præget af en ængstelighed eller mindform for angst.

Der afvikles 3 hold med op til 8 forældrepar på hvert hold.

Her guides forældrene i at håndtere og understøtte en god proces ud af angsten for deres barn.

Få styr på angsten er en tidlig indsats, som kan følges op af indsatser som f.eks. Cool Kids, såfremt indsatsen ikke er indgribende nok for familien.

- ✓ Der er etableret lokale **sproggrupper** i samtlige dagtilbud som en prøvehandling i 2022. I sproggrupperne stimuleres børnenes sproglige udvikling, mens det pædagogiske personale inviteres med indenfor for at blive klædt på til at varetage opgaven efterfølgende.

Foruden en sproglig udvikling hos de involverede børn, er det intentionen, at de sproglige miljøer lokalt stimuleres og understøttes, så børnene fremadrettet oplever stærke sproglige miljøer i deres dagtilbud.